

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Regulering af brændeovne og erfaringer fra skrotningsordningen

Partikelkrav til nye brændeovne i Danmark og EU

Ca. 70 % af partikelforureningen fra danske kilder kommer fra brændefyring i brændeovne, pejseindsatser, kedler mv. Nye brændeovne udleder i gennemsnit 60-80 pct. færre partikler end en gammel brændeovn fra før 2005, ligesom de har væsentligt bedre virkningsgrad, dvs. de udnytter brændet bedre.

Brændeovne, pejseindsatser mv. er reguleret i brændeovnsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om regulering af luftforurening fra fyringsanlæg til fast brændsel under 1 MW), som siden 2008 har indeholdt emissionskrav til nye brændeovne.

Bekendtgørelsens emissionskrav blev senest skærpet i 2017, så nye brændeovne i dag maksimalt må udlede 4 gram partikler pr. kg træ (mod 10 gram i 2008). Der stilles ikke krav til ældre brændeovne, men det er ikke tilladt at tilslutte en ældre brændeovn på ny, hvis den ikke lever op til brændeovnsbekendtgørelsens krav.

I 2020 træder EU-regulering i kraft for brændekedler og i 2022 træder EU-regulering for nye brændeovne i kraft, som er på niveau med de nuværende danske grænseværdier.

Anden regulering

Hvis et fyringsanlæg medfører væsentlig forurening, kan kommunen give ejeren påbud om at nedbringe forureningen. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 42 stk. 1.

I Bygningsreglementet er der fastlagt funktionskrav til aftrækssystemer (skorstene).

Skrotningsordningen for ældre brændeovne

Skrotningsordningen i 2015-2016 havde til formål at øge udskiftningen af ældre brændeovne, da ældre brændeovne fra før 1990 i gennemsnit udleder fem gange så mange partikler som en ny ovn.

Med skrotningsordningen var det muligt at få 2.000 kr. i skattefrit tilskud, hvis man skrottede sin gamle brændeovn fra 1990 eller før og havde en gyldig skrotningsattest udarbejdet af en skorstensfejer.

Ordningen omfattede hele landet, da brændeovne især er udbredt i parcelhus- og sommerhusområder og i mindre grad i etageejendomme i byerne. Der var afsat 45 mio. kroner til ordningen, som blev afsluttet i december 2016, da alle midlerne var opbrugt.

Effekt af ordningen

Skrotningsordningen kan betragtes som den hidtil mest effektfulde indsats for at accelerere udskiftningen af ældre brændeovne, idet den medførte, at lige over 20.000 af

de ældste og mest forurenende ovne blev skrottet. Skorstensfejerlauget har over for Miljøstyrelsen oplyst, at det ifølge deres oplysninger var op mod 90 pct. af tilskudsmodtagerne, der valgte at skifte til en ny brændeovn, mens godt 10 pct. valgte helt at skrotte deres ildsted.

Det er uvist, hvor mange ovne fra 1990 eller før, der alligevel ville være blevet udskiftet i det år, hvor ordningen løb, som led i den 'naturlige' udskiftning – det såkaldte dødsvægtstab. De Danske Brændeovnsproducenter (DAPO) har oplyst, at der i ordningens levetid blev solgt ca. 10.000 flere brændeovne end normalt. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at mindst halvdelen af de 20.000 støttede skrotninger har været ekstra ud over den naturlige udskiftning.

En anden effekt var den meget omfattende omtale af ordningen, både på sociale medier og i traditionelle medier, om de miljømæssige og privatøkonomiske fordele ved at skifte til en ny brændeovn. Dette understøttede ønsket om at accelerere udskiftningen af gamle brændeovne ud over ordningens levetid.

Miljøstyrelsen har fået udarbejdet en oversigt over fordelingen af skrotninger i de enkelte landsdele, som viser, at skrotningsordningen er blevet brugt af borgere i hele landet.

#	Region	Samlet
1	Region Midtjylland	5381
2	Region Hovedstaden	4679
3	Region Syddanmark	4433
4	Region Sjælland	3121
5	Region Nordjylland	2281